

# Sognepræst: Minikonfirmander med særlige behov sætter os på plads



**Kirkelig undervisning af udfordrede børn er en del af kirkens DNA, og for sognepræsten ved Gl. Haderslev Kirke står Paulus' ord om, at de lemmer, der ser ud til at være mindst værd, er de vigtigste, centralt. Her giver han sine erfaringer fra undervisningen videre.**

*Af René Høeg, sognepræst ved. Sct. Matthæus Kirke, Vesterbro*

Da Jakob Damm Knudsen, sognepræst ved Gl. Haderslev Kirke i Haderslev Stift, havde afsluttet sin specialuddannelse i mennesker med særlige behov på FUV, var han fast besluttet på, at børnekonfirmandforløb for børn med særlige behov bør være ligeså selvfølgelig som al anden kirkelig undervisning. Dels fordi det ligger som et opdrag i Anordningen om Børnekonfirmandundervisning og Konfirmation §2, og dels fordi teologien fordrer det: Alle er skabt lige, alle har værdi, alle døbt er en del af menigheden. Så langt så godt. Nu fem år senere er tilbuddet populært, og tre vigtige erfaringer er:

## **1 - Ånd har krop**

Som præster og kirke- og kulturmedarbejdere i folkekirken er vi meget optaget af at give de gode fortællinger og viden om kirke og kristendom videre til børnekonfirmander og de unge konfirmander. Det er godt. Men i samværet med børnekonfirmander med særlige behov er det vigtigt at tænke i det sanselige og det rituelle. Det er derfor afgørende, at børnene oplever og mærker kirkerummet som

deres sted. »De skal med sanser og kroppen mærke, at kristendom også har noget at sige til dem og om dem,« siger han.

## 2 - Overblik

Struktur, tydelighed og forudsigelighed er vigtigt. Alle børn kan have glæde af overblik og tryghed i en undervisningssituation, men man skal være særligt opmærksom på det sammen med børn med særlige behov. »Det kan være forskellen på en vellykket lektion og det modsatte,« pointerer Jakob Damm Knudsen. Han forklarer, at noget så enkelt som en grundig gennemgang af lektionens forløb i starten, kan give den nødvendige horisont, så eleverne falder til ro og samarbejder.

## 3 - Skolesamarbejde

Børnekonfirmander med særlige behov har ligesom alle andre skolebørn lange dage, men forskellen er, at de særligt udfordrede i endnu højere grad er udmattede og trænger til at komme hjem efter skoletid. Derfor er det væsentligt, at børnekonfirmandtimerne foregår i skoletiden. Et godt samarbejde med skolen kommer man ikke udenom. Første gang Jakob Damm Knudsen udbød et børnekonfirmandforløb for børn med særlige behov efter skoletid, kom der ikke et øje. »Jeg havde undervurderet, hvor trætte de er efter skole samt det forhold, at de ofte kommer fra et stort opland. Jeg måtte derfor tænke nyt i forhold til, hvordan vi i folkekirken vanligvis planlægger de her forløb. Samarbejde med skolen blev svaret på det.«

## Sådan foregår det

Fire gange om året kommer elever i alderen 8-12 fra den nærliggende specialskole til børnekonfirmand i kirken. Der deltager altid en eller to ansatte fra skolen, og i samarbejde med skoleledelsen har Jakob Damm Knudsen tilrettelagt forløbet sådan, at alle kan deltage uanset konfessionelt tilhørsforhold. »Vi blev enige om, at Fadervor kan vi godt sige som noget kulturelt, mens Velsignelsen udelades.« Lektionen er ens hver gang og varer cirka en time, kun emnet og fortællingen ændres. Undervisningen foregår i kirkerummet og det tilstødende dåbsværelse. De fire undervisningsgange har følgende emner:

- 1 Hvordan ser en kirke ud?
- 2 Hvad laver man i en kirke (f.eks. dåb, vielse, kiste, salmebøger)?
- 3 Musikken i kirken
- 4 Gud elsker alle

Fortællingerne er i rækkefølge:

- Den fortabte søn
- Da Jesus døde og opstod (påske)
- Den barmhjertige samaritaner
- Fåret der blev væk

- Når børnene er ankommet, gennemgås dagens program ved hjælp af tydelige piktogrammer
- Der synges en salme, ofte det første vers med fagter, som gentages. Samarbejdet med organisten er naturligvis vigtigt, så undervisningen spiller på alle måder
- Dagens »gave« åbnes. Den pakkes ud, og der ligger en lille ting, som illustrerer dagens emne. Så vidt muligt får alle lov til at mærke, se og føle på genstanden
- Alle sætter sig på tæppet, hvor der tændes lys (»når lysene er tændt, er kirken åben«), og der synges et vers (gentaget) »Et lys jeg har, det skal skinne klart«, herefter genfortælles dagens fortælling. Kort og præcist, og der opsummeres med få eller en klar pointe
- Dagens aktivitet. Hvis dagens emne er: »Hvad er en kirke?«, er der lavet små plastlaminerede billeder af centrale elementer i kirkerummet. Det er eksempelvis døbefonten, prædikestolen, alter. Man går rundt og finder stedet i kirken, hører lidt om det, mærker og ser. Måske får de lov til at holde en lille prædiken hver på en sætning
- Kreativ aktivitet foregår i dåbsværrelset. Det kunne være at lave en lille bog med billeder af de elementer i kirkerummet, som børnene har hørt om. Billederne er lavet på forhånd, børnene samler dem og får bogen med hjem. Der er indlagt tid til frugt og lidt at drikke
- Afslutning foregår ved døbefonten inklusiv Fadervor, derefter sætter alle sig og synger en farvel-salme
- Børnene får et lille spørgsmål (lektie) med hjem. Det kunne være at spørge forældrene: Er I døbt? Hvordan foregik det? Skolen formidler spørgsmålet videre til forældrene.

*»Og samtidig minder de mig som præst om, at deres særlige ufiltrerede tilgang til verden og kirke kan noget særligt. De sætter os såkaldt almindelige mennesker på plads, og beriger vanetænkningen.«*

## **På plads**

Jakob Damm Knudsen fortæller, at samarbejdet med skolen fungerer rigtig godt. Specialskoler har ofte lidt mere fleksible skoledage, og et besøg i kirken er en kærkommen afveksling og læring for eleverne.

»Og samtidig minder de mig som præst om, at deres særlige ufiltrerede tilgang til verden og kirke kan noget særligt. De sætter os såkaldt almindelige mennesker på plads og beriger vanetænkningen. Som da Stefan knækkede varmhjertet, og udbød ved fornemmelsen af den varme, som hjertet udsendte: Det her er Guds DNA.«

»En hjerteformet pude, hvis væske bliver varm (cirka 37 grader), når man giver hjertet et lille knæk. Det bruges ofte i undervisningen til sanseligt at illustrere Guds kærlighed.